

Dvægmarked. Afftibningen fra Gøttheborg og fra de andre svenske Besthavne, som staae i Forbindelse med Jernbanerne, er ligesaa let, ja maaſtee lettere end Afftibningen fra Aarhus, hvortil jo for Tiden den directe Afftibning fra Jylland til England er henvisst. Ogsaa af denne Grund troer jeg, at man ikke skal tage i Betænkning at gaae ind paa det her foreliggende Forflag.

Der blev af det ærede 4de kongevalgte Medlem (J. C. Jacobsen) opstillet den Fordring — som tvøvrigt allerede er imødegaaet af den høitærede Indenrigsminister —, at der, forinden man kunde gaae ind paa dette Lovforflag, maatte foreligge fuldstændige Oplysninger om Banernes sandsynlige Forrentning i Fremtiden. Jeg troer, som det ogsaa blev bemærket af den høitærede Indenrigsminister, at dette er et Forlangende, som ikke paa nogen Maade kan opfyldes. — Det ærede 1ste Medlem for 1ste Kred (Madvig) har ogsaa udtalt sig imod de foreslaaede Jernbaners Anlæg og i et temmeligt langt Foredrag yttret sig om Udſigterne til disse Baners Rentabilitet, og om hvor forsigtig man maatte være, inden man besluttede sig til at anlægge dem. Jeg tilstaaer ærligt, at der var flere Punkter i det ærede Medlems Foredrag, som jeg ikke var istand til at forstaae. Feilen ligger vistnok hos mig. Den ærede Taler brugte navnlig en Uttring, som jeg skal tillade mig at berøre — hans Foredrag findes vel endnu ikke i de Numere af Tidenden, som nu foreligge, men jeg nedskrev den, og jeg troer temmelig correct —; han sagde, at Staten i Almindelighed kun burde inklade sig paa at anlægge Jernbaner, naar der ved disse Jernbaner anlæg tilveiebragtes en saadan Formuesforøgelse i de vedkommende Egne, at Forøgelsen af baade de directe og de indirecte Skatter til Staten derfra, lagt til den directe Indtægt af Banerne, svarede til Renten af Statens Udgift. Jeg forstaaer ikke, hvorledes man skulde kunne faae disse directe og indirecte Skatter frem, og jeg forstaaer heller ikke, hvad det ærede Medlem ligeledes yttrede om, at man ikke burde anlægge Jernbaner i en enkelt Deel af et Land, undtagen det kunde bringe hele Landet Fordeel. Selv naar jeg forudsætter det overordentligt gunstige Tilfælde, at den jydskke Bestbane skulde

medføre en ganske overordentlig Stigen i Bestanden i alle de Egne, der ligge ved Bestkysten, men at Trafiken paa denne Jernbane dog ikke steg i den Grad, at den directe Indtægt, efter Fradrag af Driftsomkostningerne, kunde afgive fuld Rente af Capitalen, hvad har saa det ærede Medlem tænkt sig, naar han yttrede, at man ved directe eller indirecte Skatter muligt kunde indvinde det Minus, der blev tilbage, Underbalancen? Ved særskilt at beskafte den enkelte Deel af Landet, som hugner af Bestand, kan det dog ikke lade sig gjøre, og ved Hjælp af de indirecte Skatter seer jeg heller ikke, at det kan lade sig gjøre, thi man kan jo dog ikke tvinge Beboerne til f. Ex. at drikke mere Thee eller Caffe end hidtil (Madvig: Naar der kommer flere Folk, bliver der ogsaa brugt Mere!). Naar den tarvelige Besthyde ikke skal forudsættes at ville anvende de forøgede Indtægter, som han faaer, til Anskaffelse af Luxusgjenstande, som Vin, Caffe, Thee eller Sigt, men enten anvender dem paa Forbedring af sit Agerbrug eller til Anskaffelse af nye Nødsredskaber, saaledes at han kan opdrætte flere Kreaturer, som kunne finde en fordeelagtig Afſætning paa det engelske Marked o. s. v., hvorledes kan man saa vente igjennem indirecte Skatter at komme ham tillys? Nei, derigjennem vil der neppe komme til at tilflyde Statskassen en eneste Skilling. — Det ærede 4de kongevalgte Medlem (J. C. Jacobsen) udtalte, at Staten ligesaavel som den private Mand skulde være meget varſom med at inklade sig paa Foretagender, med Hensyn til hvis Rentabilitet der ikke havde fuldkommen Sikkerhed (J. C. Jacobsen: Det sagde jeg ikke, jeg sagde „høi Grad af Sandsynlighed“!) vel: høi Grad af Sandsynlighed, og at man især maatte vogte sig for letſindige Foretagender. Deri er jeg fuldkommen enig med det ærede Medlem; men Spørgsmaalet bliver just, hvad man skal betragte som et fordeelagtigt Foretagende, og hvad man skal betragte som et letſindigt Foretagende. Jeg har overordentlig megen Respect for det ærede Medlems Anskuelse i den Retning, fordi jeg veed, at han er en udmærket dygtig Næringsbruger, men jeg veed tillige, at han sidder i en Nærings, hvori der er Sving, og jeg er overbevist